

MAREA SPERANȚĂ

Jur împrejurul Capului Bunei Speranțe, marea se întunecă. Liniile maritime mai străluciră o dată și se stinseră. Liniile aeriene coborâră ca o trufie. Insulele se strânsă, înfricoșate, în arhipelaguri. Marea inundă toate gradele de longitudine și de latitudine. Luă în răs cunoașterea lumii, se lipi ca o mătase grea de uscatul luminos și lăasă vârful sudic al Africii în semiîntuneric, ca pe o simplă presimțire. Lipsi de orice temei liniile coastei și le domoli sfâșierea.

Întunericul acostă și începu să se miște agale spre nord. Asemenea unei mari caravane, își croi drum în sus prin deșert, lat și nestăvilît. Ellen își trase bereta de pe ochi și ridică fruntea. Brusc, puse mâna pe Marea Mediterană – o mână mică, fierbinte. Dar nu mai avea rost. Întunericul intrase în porturile Europei.

Umbre grele coborau, trecând prin cercevelele albe ale ferestrelor. În curte clipea o fântână. Undeva se stinse un râs. O muscă se târî de la Dover la Calais.

Lui Ellen îi era frig. Smulse harta de pe perete și o întinse pe podea. Apoi își împături biletul, făcând din el o barcă de hârtie albă, cu o pânză lată în mijloc.

Barca porni în larg de la Hamburg. Barca purta în ea copii. Copii cu care era ceva în neregulă. Barca era încărcată la maximum. Naviga de-a lungul coastei de vest și încă primea copii. Copii cu paltoane lungi și ranițe foarte mici, copii nevoiți să fugă. Niciunul dintre ei n-avea permisiunea să rămână și niciunul n-avea permisiunea să plece.

Copii cu bunici greșiți, copii fără pașaport și fără viză, copii pentru care nu mai garanta nimeni. De aceea călătoreau noaptea. Nu știa nimeni de ei. Se fereau să intre în raza farurilor și făceau ochuri mari în jurul transatlanticilor. Când se întâlneau cu bărci de pescari, cereau pâine. Îndurare nu cereau nimănui.

În mijlocul oceanului, întinseră capetele peste parapet și începură să cânte: „Zum, zum, zum, albinuța mea...“, „*It's a long way to Tipperary...*“, „Într-o groapă, iepurașul“ și multe altele. Luna așeză pe mare o ghirlandă argintie, ca dintr-un pom de Crăciun. Știa că nu au cârmaci. Vântul, săritor, le suflă în pânze. Le împărtășea sentimentele, nici pentru el nu garanta nimeni. Un rechin înota pe lângă

ei. Ceruse îngăduința de a-i ocroti de oameni. Când i se făcea foame, îi dădeau din pâinea lor. Și i se făcea destul de des foame. Nici pentru el nu garanta nimeni.

Le povesti copiilor că este prigonit, iar copiii îi povestiră că și ei sunt prigoniți, că navighează clandestin și că e palpitant. N-aveau pașaport și nici viză. Dar voiau cu orice preț să ajungă dincolo.

Rechinul îi consolă cum doar un rechin poate să consoleze. Și rămase lângă ei.

Un submarin se ridică la suprafața apei chiar în dreptul lor. Se speriară foarte tare, dar marinarii, văzând că o parte din copii poartă beretă, le aruncară portocale și nu le făcură nimic.

Când rechinul tocmai se pregătea să le spună copiilor un banc pentru a-i distra de la gândurile lor triste, izbucni o furtună cumplită. Bietul rechin fu azvârlit cât colo de un talaz uriaș. Îngrozită, luna își smulse înapoi ghirlanda. O apă neagră ca păcura împrășcă bărcuța. Copiii strigară din rărunchi „Ajutor!“. Nimeni nu garantase pentru ei. Niciunul n-avea centură de salvare.

Statuia Libertății se ivi din miezul groazei, mare și luminoasă și inaccesibilă.

Ellen țipă în somn. Întinsă de-a curmezișul hărții, se zvârcolea neliniștită încioace și-ncolo, între Europa și America. Cu brațele ei întinse, ajungea până-n Siberia și Hawaii. Ținea în mână bărcuța de hârtie, o ținea strâns.

Băncile albe, tapițate cu catifea roșie alergau uimite în cerc. Ușile înalte, strălucitoare tremurau fără sunet. Afișele colorate se întunecară de la atâta durere.

Ellen plângea. Lacrimile ei umezeau Oceanul Pacific. Bereta îi căzuse de pe cap și acoperea o parte a Oceanului Antarctic. Lumea asta era un culcuș cam tare. Dacă n-ar fi fost bărcuța de hârtie!

Consulul ridică fruntea dintre hârtii.

Se sculă în picioare, înconjură biroul și se așează iar pe scaun. Îi stătuse ceasul și n-avea nicio idee cât era ora. Trebuie să fi fost aproape miezul nopții. Nu mai era azi și încă nu era mâine – atâta lucru era sigur.

Își trase repede paltonul pe el și stinse lumina. Tocmai când dădea să-și pună pălăria, auzi ceva. Rămase cu pălăria-n mână. Era un țipăt de pisică; neajutorat și stăruitor. Îl umplu de mânie.

Venea pesemne din încăperea în care, peste zi, oamenii așteptau să fie respinși. Acești mulți, mulți oameni, cu fețele lor albe, pline de speranță, care voiau cu toții să emigreze pentru că se temeau și încă aveau impresia că lumea-i rotundă. Imposibil să-i lămurești că regula e o excepție și excepția o regulă. Imposibil să le explici deosebirea dintre bunul Dumnezeu și un funcționar al consulatului. Nu conteneau să spere, să cântărească-n

mână imponderabilul și să calculeze incalculabilul. Pur și simplu nu conteneau.

Consulul se mai aplecă o dată pe fereastră și privi în jos. Nu era nimeni. Încuie ușa în urma lui și vâri cheia-n geantă. Străbătu cu pași mari anticamerele. Mai multe anticamere decât camere, dacă le socoteai pe toate. Mai multă speranță decât puteai să împlinești. Mult prea multă speranță. Chiar așa, prea multă?

Și totuși liniștea era dureroasă. Nepătruns de neagră era noaptea. Caldă și cu țesătura deasă ca o rochie de doliu. Sperați, oameni buni, sperați! *Împestrițați-o cu fire deschise la culoare! Un nou model trebuie să ia naștere pe partea cealaltă.*

Consulul grăbi pașii. Privi drept înainte și căscă. Dar nici n-apucă să pună mâna la gură, și căzu cât era de lung. Se împiedicase de ceva.

Consulul sări în picioare. Nu găsi imediat întrerupătorul. Când aprinse lumina, Ellen încă dormea. Avea gura deschisă. Stătea întinsă pe spate și avea pumnii strânși. Părul îi era tuns ca o coamă de ponei, iar pe marginea beretei scria cu litere mici, aurii: „Nava-școală Nelson“. Stătea întinsă între Capul Bunei Speranțe și Statuia Libertății și nu era chip să se urnească de acolo. Era tot ce deslușeai de bine, de rău, cu un cucui deasupra ochiului stâng. Consulul voi să zică cu glas tare ceva neprietenos, dar își apăsă palma pe gură. Își ridică pălăria de pe jos și

își netezi hainele. Apoi se îndreptă foarte încet spre Ellen. Ea respira adânc și repede, ca și cum, cu fiecare suflu, ar fi ratat ceva mult mai important.

Consulul înconjură tiptil harta. Se aplecă, o ridică ușor pe Ellen de pe lumea tare și o culcă pe pernele de catifea. Suspinând cu ochii închiși, ea-și îngropă capul în paltonul lui gri-deschis, un cap rotund, foarte tare. Când consulului îi amortîră amândouă picioarele, o ridică pe Ellen pe brațe, descuie la loc toate ușile și o purtă cu grijă până în cabinetul lui.

Bătu de unu, ora la care niciun ceas al lumii nu se îndupleca să spună mai mult. Ora la care e fie prea târziu, fie prea devreme, ora de după douăsprezece. Lătră un câine. August. Pe terasa unui acoperiș încă se dansa. Undeva răsună țipătul unei păsări de noapte.

Consulul aștepta răbdător. O pusese pe Ellen pe un fotoliu. Ședea dinaintea ei, cu o țigară de foi între degete și cu picioarele întinse mult în față. De când se știa, nu primise niciodată în vizită un om fără griji.

Capul lui Ellen era rezemat de spătar. Avea întipărită pe față o încredere fără margini. O dezvăluia lampa cu picior. Consulul își aprinse o țigară de foi de la cealaltă. Aduse din dulap o bucată mare de ciocolată și o puse în fața lui Ellen, pe măsuta de fumat; în plus, pregăti un creion roșu. Găsi acolo și un munte de prospecte colorate. Dar toate astea nu o înduplecară pe Ellen să se trezească.

O singură dată întoarse capul pe cealaltă parte – agitat, consulul se îndreptă din șale –, dar adormi la loc.

Bătu de două noaptea. Fântâna încă foșnea. Consulul era mort de oboseală. Portretul răposatului președinte zâmbea de sus, uimit, în direcția lui. Consulul încercă să răspundă acestei priviri. Dar nu mai era-n stare.

Când se deșteptă, Ellen observă numai decît lipsa hărții. Nici vorbă ca o bucată de ciocolată și un consul adormit să o consoleze pentru lipsa asta. Își încreți fruntea și își trase genunchii la piept. Apoi sări peste spătar și începu să-l zgâlțâie pe consul de umeri.

— Unde ați pus harta?

— Harta? întrebă consulul fâstâcit, își îndreptă cravata și își trecu mâna peste ochi.

— Cine ești tu?

— Unde-i harta? întrebă Ellen, amenințător.

— Nu știu, spuse consulul, enervat. Ce, crezi c-am ascuns-o?

— Poate, murmură Ellen.

— Cum poți să crezi așa ceva despre mine? întrebă consulul, întinzându-se. Ce om ar vrea să ascundă toată lumea?

— Înseamnă că nu-i cunoașteți bine pe oamenii mari! îi răspunse Ellen pe un ton îngăduitor. Dumneavoastră sunteți consulul?

— Eu sunt.

— Atunci... spuse Ellen, atunci...

Îi tremurau buzele.

— Ce-i atunci?

— Atunci dumneavoastră ați ascuns harta.

— Ce-i cu prostiile astea? se înfurie consulul.

— Puteți să îndreptați.

Ellen scotoci în ghiozdan.

— Am adus cu mine blocul de desen și un stilou. În caz că ați încuiat biroul.

— Ce să fac cu ele?

— Viza, spuse Ellen, zâmbind cu teamă, vă rog să-mi scrieți viza! Bunica a zis că depinde de dumneavoastră, nu trebuie decât să semnați. Și bunica mea e o femeie isteată, credeți-mă!

— Da, spuse el, te cred.

— Slavă Domnului! spuse Ellen, zâmbind. Dar atunci de ce mi-ați refuzat viza? Mama nu poate să călătorească singură pe mare. Cui i-ar mai pieptăna părul cu peria și cui i-ar spăla șosetele? Cui i-ar mai spune seara o poveste dacă e singură? Cui i-ar curăța de coajă un măr dacă nu merg cu ea? Și cui i-ar mai da o palmă când i s-ar părea, brusc, că e prea mult? Nu pot s-o las pe mama singură pe mare, domnule consul! Iar mama a fost expulzată.

— Nu-i așa de simplu, declară consulul ca să câștige timp.

— Și toate astea, spuse Ellen, fiindcă nimeni nu garantează pentru mine. Cine garantează pentru mama nu garantează și pentru mine. E o chestiune de bani, zice bunica, ridicol, zice bunica, o vrabie în plus sau în minus, zice bunica, copilul nu rămâne, copilul își ia tălpașița, consulul e de vină pentru toate!

— Zice bunica ta?

— Da. Nimeni nu poate să se pună chezaș pentru mine. Orice frigider are pe cineva care garantează pentru el, numai eu n-am pe nimeni. Bunica zice: e-adevărat, n-are cine să garanteze pentru mine, dar cum poți să garantezi pentru cineva, zice bunica, dacă e viu? Nici rechinul și vântul n-au pe cineva să garanteze pentru ei, dar rechinul și vântul n-au nevoie nici de viză!

— Nu vrei să vorbim ca niște oameni raționali? Întrebă consulul, nerăbdător.

— Ba da! consimți Ellen, care era pregătită.

Și începu să-i spună povestea rechinului, a copiilor fără viză și a marii furtuni. La un moment dat se întrerupse și-i cântă și un cântec. Apoi își relua povestea. Vocea ei răzbătea, sonoră și înfricoșată, din jilțul mare. Ședea afundată în colț, iar tălpile cârpite ale ghetelor ei îl ațineau drept în ochi, implorator.

Când termină de povestit, consulul îi oferă ciocolată.

— Nu cumva ai visat toate astea? Întrebă el, prevăzător.

— Visat?! strigă Ellen. Nici vorbă! Atunci aş fi visat şi că, în curte, copiii nu mai vor să se joace cu mine, atunci aş fi visat că mama a fost expulzată şi că o să rămân singură, atunci aş fi visat că nimeni nu garantează pentru mine, atunci ar fi doar un vis că aţi ascuns harta şi că mi s-a refuzat viza!

— Toţi copiii dorm, spuse consulul, târăgănat, numai tu nu.

— Noaptea sunt mai puţini oameni la consulat, explică Ellen, noaptea n-ai nevoie de număr, noaptea totul merge mult mai repede, pentru că nu există ore de serviciu!

— Bună idee!

— Da! râse Ellen. Cizmarul de la noi din casă, cizmarul ceh, a zis, ştiţi ce-a zis: Du-te la consul, consulul e om bun, consulul garantează pentru vânt şi pentru rechini, consulul garantează şi pentru tine!

— Cum ai intrat tu aici? Întrebă consulul pe un ton mai răstit.

— I-am dat un măr portarului.

— Totuşi poate doar ai visat. Acum trebuie să mergi acasă.

— Acasă, stăruie Ellen, este mereu acolo unde e mama. Şi mama... mama pleacă mâine pe mare, şi poimâine o să fie acolo, unde totul se face albastru, unde se duce vântul la culcare şi delfinii sar pe lângă Statuia Libertăţii!

— Delfinii nu sar pe lângă Statuia Libertății, o întrerupse consulul.

— Nu face nimic.

Ellen își lăsa capul pe brațe.

— Sunt obosită, ar trebui să dorm acum, doar plec pe mare mâine.

Încrederea ei era neînduplecată. Sufla ca un vânt din deșert prin încăperea rece.

— Viza!

— Ai febră, spuse consulul.

— Viza, vă rog!

Îi vârî sub ochi blocul de desen. Era deschis la o foaie albă, pe care scria, cu litere mari, stângace: „Viză“. De jur împrejur erau desenate flori multicolore, flori și păsări, iar dedesubt era o linie pentru semnătură.

— Am adus eu totul, dumneavoastră nu trebuie decât să semnați. Vă rog, dragă domnule consul, vă rog!

— Nu-i așa de simplu.

Se ridică în picioare și închise fereastra.

— Nu-i la fel de simplu ca atunci când primești o temă drept pedeapsă. Vino, spuse el, vino odată! O să-ți explic totul pe stradă.

— Nu! strigă Ellen, încolăcindu-se în jilț.

Îi ardeau obraji.